

Förvaltnings AB Framtiden

Granskning av verksamhetsåret 2018

Lekmannarevisorerna har avslutat granskningen av bolaget avseende verksamhetsåret 2018.

Våra iakttagelser och bedömningar framgår av granskningsredogörelsen som bifogas.

Vårt uttalande till årsstämman lämnas i en granskningsrapport. Granskningsrapporten skickas till bolaget *efter* det att styrelsen beslutat att fastställa årsredovisningen. Uttalandet i granskningsrapporten grundar sig på granskningsredogörelsen.

Vi vill betona vikten av att styrelsen vidtar lämpliga åtgärder med anledning av de rekommendationer som lämnas och vi vill därför ha ett yttrande från styrelsen. Av yttrandet ska framgå vilka åtgärder som bolaget har gjort eller planerar att göra med anledning av rekommendationerna. Yttrandet ska skickas till stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se senast den 20 juni 2019.

Göteborg den 18 januari 2019

Hans Aronsson
lekmannarevisor utsedd av
kommunfullmäktige

Claes-Göran Lans
lekmannarevisor utsedd av
kommunfullmäktige

Förvaltnings AB Framtiden - granskning av verksamhetsåret 2018

Januari 2019

Förvaltnings AB Framtiden – Granskning av verksamhetsåret 2018

Diarienummer: 0177/18

Lekmannarevisorer: Hans Aronsson och Claes-Göran Lans

Yrkesrevisor: Lisa Nöjd

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Granskning av verksamheten	5
<i>Grundläggande granskning</i>	5
<i>Granskning av resor i tjänsten</i>	7
<i>Uppföljning av konsultanvändning</i>	12
<i>Uppföljning av offentlighet och sekretess</i>	13
Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering	14
Språkbruk och revisionstermer	15

Sammanfattning

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Årets granskning av bolaget omfattar:

- grundläggande granskning
- granskning av resor i tjänsten
- uppföljning av föregående års rekommendationer.

Granskningen visar att delar av bolagets verksamhet har brister som behöver åtgärdas. Därför lämnar vi följande rekommendation när det gäller granskningen av resor i tjänsten:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att se över följsamheten till stadens policy och riktlinjer för resor i tjänsten, Skatteverkets regler, egna anvisningar och även beakta de iakttagelser och bedömningar som framkommit i denna granskning.

År 2015 lämnades följande rekommendation i granskning av konsultanvändning:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utarbeta en rutin för informationssäkerhet i enlighet med kommunfullmäktiges säkerhetspolicy och riktlinje för informationssäkerhet.

Under åren 2016 och 2017 följdes rekommendationen upp med bedömningen att den inte hade omhändertagits. Årets uppföljning leder till bedömningen att tillräckliga åtgärder inte har vidtagits och att rekommendationen därför kvarstår.

I övrigt bedömer vi att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Granskning av verksamheten

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen av verksamheten omfattar en grundläggande del, som är en översiktlig granskning av bolagets ledning och styrning samt interna kontroll, flera fördjupade granskningar samt uppföljning av tidigare års granskning.¹

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Det innebär att revisorerna löpande följer styrelsens protokoll och handlingar och informerar sig om verksamheten. Granskningen omfattar följande delar:

- följsamhet mot kommunfullmäktiges ägardirektiv
- följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag
- följsamhet mot kommunfullmäktiges budget
- följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll
- följsamhet mot kommunfullmäktiges regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning
- styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi
- beslutsunderlag
- hantering av särskilda uppdrag från kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.

lakttagelser

Avsteg från fullmäktiges riktlinje

Vid styrelsemötet den 8 november 2018 beslutade styrelsen om tider för styrelsemöten, årsstämma och ägardialog för år 2019. I samband med detta beslutade styrelsen också att ”godkänna avsteg från stadens tidplan för budget- och uppföljningsprocessen avseende beslut i styrelse av

---

¹ Se lekmannarevisorernas granskningsplan för bolaget (april 2018).

uppföljningsrapport 1 och 2”. Styrelsen beslutade därutöver att ”godkänna avsteg från stadens riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll avseende tågordningen i framtagande av inriktningsbeslut och affärsplan/verksamhetsplan i såväl moderbolag som dotterbolag”.

Som skäl till dessa beslut angavs att stadens tidplan för budget- och uppföljningsprocessen skiljer sig från innevarande års process genom att uppföljningsrapport 3 per oktober föreslås tas bort. Datum för delårsbokslut, ekonomisk prognos och beslut om uppföljningsrapport 1 och 2 är också tidigarelagda med flera arbetsdagar jämfört med 2018 års tidplan. Bolaget har gjort en analys av vad den förändrade tidplanen i samband med uppföljningsrapport 1 och 2 år 2019 får för konsekvenser på kvaliteten i rapporteringen. En dialog har också förts med Göteborgs Stadshus AB om konsekvenserna av den förändrade tidplanen.

I stadens riktlinjer för styrande dokument anges om och hur avsteg från stadens olika styrdokument får göras. När det gäller riktlinjer kan avsteg göras när det finns godtagbara skäl, avstegen ska alltid dokumenteras. Om riktlinjerna anger vem som prövar avsteg ska prövningen göras i angivet organ, i andra fall bestämmer nämnd eller styrelse själv hur det ska ske.

I riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll (från vilken styrelsen har godkänt avsteg) anges att avsteg från dessa riktlinjer ska beslutas av kommunstyrelsen. Då detta inte har skett kommer, enligt uppgift, lämpliga åtgärder vidtas i syfte att säkerställa en korrekt hantering.

Utlämnande av allmän handling

Vi har noterat en avvikelse mellan styrelsens arbetsordning och bolagets attestförteckning. Arbetsordningen anger att beslut om avslag på begäran om att utfå allmän handling från bolaget fattas av vd eller, vid förfall för denne, av person som vd delegerar till. Attestförteckningen anger att beslut om avslag på begäran om att få ut allmän handling från bolag ska godkännas av två namngivna personer var och en för sig. Ingen av dessa är vd.

Bedömning

Lekmannarevisorernas översiktliga bedömning är att bolaget har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som omfattats av den grundläggande granskningen. När det gäller avstegen från fullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll är det vår bedömning att lämpliga åtgärder kommer att vidtas så att hanteringen blir i enlighet med fullmäktiges riktlinjer för styrande dokument.

Styrelsen bör säkerställa att de styrande dokument som anger ansvar för utlämnade av allmän handling är förenliga med varandra. Oklara beslutsordningar medför risk att beslut blir felaktiga och därmed inte gällande.

Granskning av resor i tjänsten

Utgångspunkter i granskningen

Inom Göteborgs Stad genomförs tjänsteresor med olika syften och ändamål. Oavsett varför en tjänsteresa genomförs, om det är för att delta i en konferens, ett studiebesök eller något annat ska resan ha ett syfte som på ett eller annat sätt gagnar stadens verksamheter. Detta understryks ytterligare av att verksamheten är offentlig.

I samband med resor kan felaktigheter eller oklara syften med resan orsaka förtroendskador som indirekt drabbar både anställda och förtroendevalda i Göteborgs Stad. Det påverkar även den allmänna tilltron till offentliga verksamheter även om det ofta rör sig om relativt små felaktigheter i monetära termer. Ur det perspektivet utgör resor ett område där det är särskilt viktigt med en god intern kontroll, därför har lekmannarevisorerna granskat resor i tjänsten.

Göteborgs Stads policy för resor i tjänsten beskriver hur förtroendevalda och medarbetare bör agera för att resa ekonomiskt, säkert och miljöanpassat i tjänsten och innebär i huvudsak att:

- de minst klimatpåverkande färdmedlen ska väljas
- resor ska genomföras på ett kostnadsmedvetet sätt
- färd sätt och logi ska väljas så att arbetstiden utnyttjas effektivt
- webb- och videomöten ska ersätta resor när det är lämpligt
- säkerhet och arbetsmiljö ska vägas in vid val av resa.

En samlad bedömning av ovanstående faktorer ska ligga till grund för beslutet inför val av resa.

Granskningens syfte är att bedöma om styrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende resor i tjänsten. Utifrån detta ska följande revisionsfrågor besvaras:

- Följer bolaget fullmäktiges policy och riktlinje för resor i tjänsten?
- Följer bolaget Skatteverkets rättsliga vägledning?
- Efterlevs styrelsens interna anvisningar vid resor?

Granskningen har utförts genom intervjuer, dokumentstudier och stickprov av underlag från aktuella konton där resor i tjänsten finns bokförda. Perioden som har granskats är från den 1 januari 2017 till den 30 juni 2018.

Granskningens revisionskriterier utgörs av Göteborgs Stads policy och riktlinjer för resor i tjänsten (som konkretiserar policyn), Skatteverkets rättsliga vägledning för studie- och konferensresor och vissa förmåner för beskattning samt bolagets delegationsordning, attestreglemente och egna anvisningar.

lakttagelser

Lokal anvisning

Enligt Göteborgs Stads riktlinjer för resor i tjänsten ska befogenhetsfördelning för resa, konferens och logi anges i lokal anvisning. Detta gäller både inom Sverige och utomlands, även befogenhet att besluta om undantag från flygresor under 50 mil ska framgå av den egna anvisningen. Om en medarbetare erbjuds parkeringsplats för privat bil ska detta preciseras i anvisningen med utgångspunkt i stadens parkeringspolicy och skattelagstiftningen. Därutöver kan de lokala anvisningarna ytterligare precisera aktiviteter och beslut. Det krävs dock att beslutet inte är generösare än stadens policy och riktlinjer.

Bolaget har en anvisning för resor i tjänsten, i denna framgår att bokning av resa alltid ska ske via stadens upphandlade ramavtalsleverantör. Vidare att resor utanför Norden, ska upp för styrelseinformation. I styrelsens arbetsordning anges att utlandsresor för vd ska godkännas i förhand av styrelsens ordförande.

Befogenhetsfördelning i övrigt eller undantag för flygresor under 50 mil framgår inte av den lokala anvisningen.

Stickprovsgranskningen

I granskningen har 12 stickprov under den angivna perioden granskats. Vi bad att få samtliga underlag kopplade till respektive resa, vilket visade sig vara ett ganska omfattande arbete. En hel del uppgifter inkom därför som kompletteringar.

Beslut och attest

Bolagets anvisning anger inte hur resor ska beslutas; skriftligt, muntligt eller av vem (undantaget utlandsresor för vd).

Stickproven omfattade två utlandsresor där vd deltagit. Den ena rör fastighetsmässan, MIPIM, som genomfördes under 2018. Denna har beslutats av bolagets styrelse. Den andra utlandsresan gick till Berlin och var en styrelseresa som genomfördes under år 2017 då bolagets dåvarande vd deltog. Beslut om denna resa fattades av bolagets presidium tillsammans med vd.

Vi har i granskningen dock inte verifierat att styrelsen har delegerat sådana beslut till presidiet.

Beslut om resor i övrigt fattas vanligen, enligt uppgift, muntligen av närmsta chef.

Vid kontroll av att attester skett korrekt uppmärksammades att styrelseresor där ordförande deltagit hade attesterats i felaktig ordning av vd. Enligt uppgift har detta skett på grund av en begränsning i själva systemet. Bolaget kommer att skapa en rutin för att fortsättningsvis skriva ut underlag för manuell attesting när styrelseresor som inkluderar ordförande vidtas.

Resans syfte, val av deltagare och säkerhet

Enligt Skatteverkets rättsliga vägledning är det viktigt att syfte och nytta tydligt framgår i den dokumentation som ska finnas tillgänglig hos arbetsgivaren. Stadens riktlinjer anger att syftet ska ha entydig anknytning till verksamhetens uppdrag. Det kan gälla antingen att tillföra kunskaper och erfarenheter som bedöms nödvändiga för verksamheten eller att uppfylla förpliktelser som är en konsekvens av att Göteborg är rikets näst största stad. Antalet deltagare ska noga övervägas och ett tydligt motiv måste finnas för valet av deltagare. Vid val av resa ska också en sammanvägning göras av syftet med resan, tid, kostnad, klimatpåverkan samt säkerhet och arbetsmiljö (utan inbördes ordning). Innan en resa beställs ska resenären i samråd med sin chef överväga om det är möjligt att ersätta resan till förmån för telefonmöte, videokonferens eller liknande.

I ett fåtal av de resor som granskats saknades syftesbeskrivning. Då vi påpekade detta har bolaget i de flesta fall kunnat komplettera med ett syfte. Däremot har vi inte kunnat verifiera en tydlig dokumentation som visar på nyttan för bolagets verksamhet (även om den kan förstås av syftet med eller programmet för resan). Generellt sett saknas även tydliga överväganden av alternativ till resa (videokonferens med mera), val av deltagare samt motiv till valet av deltagare.

I stickproven fanns en resa där hela styrelsen och viktiga tjänstepersoner deltagit och avrest med samma avgång. Vad vi har noterat så har inga överväganden av säkerhetsaspekterna med detta förfarande gjorts.

Reseräkning

Skattereglerna anger att om den anställde har haft utgifter i samband med en tjänsteresa, och dessa är att anse som bolagets utgifter, ska den anställde ersättas skattefritt. En reseräkning utgör underlag för sådan ersättning tillika skattepliktiga förmåner, exempelvis fria måltider vid tjänsteresa, kurser, kongresser, konferenser och studieresor. Arbetsgivaren ska göra skatteavdrag och betala arbetsgivaravgifter på sådan förmån.

Stickprovsgranskningen visar att det inom bolaget finns en bristande disciplin vad gäller att skriva reseräkningar.

Färdmedel

Stadens riktlinjer anger ett tydligt förhållningssätt vad gäller val av färdmedel. Resor ska i första hand ske gåendes, med cykel eller kollektivt (spårvagn, buss, tåg, båt). Fungerar inte något av dessa alternativ kan resa med bil göras och då i första hand av de bilar som tillhandahålls av staden. Är det flera personer som ska resa ska samåkning övervägas. Taxi kan väljas om ingen av stadens bilar finns att tillgå och om inget kollektivt alternativ finns eller om det är mer kostnadseffektivt än andra alternativ.

Först därefter kommer alternativet privat bil vilket är tillåtet undantagsvis och ska vara beslutat av chef.

Bolagets anvisning innefattar regler för resa med privat bil i tjänsten. Det anges att det generellt sett inte finns rätt till *ersättning* enligt stadens resepolicy vid nyttjande av privat bil och att det inte går att få ett generellt undantag. Närmsta chef måste fatta beslut för att ersättning ska beviljas för en specifik resa med egen bil i tjänsten. I de fall ett undantag har godkänts ska biljournal användas, vilken även hanterar trängselskatt.

Däremot framgår det inte att det krävs ett beslut för att nyttja privat bil i tjänsten.

Stickprovsgranskningen visar att egen bil och taxi används för så väl kortare som längre resor. Enligt bolaget har dessa tillfällen föregåtts av muntligt godkännande.

Arbets tid, nöje, rekreation

I stadens riktlinjer framgår att bortavaron från arbetet ska stå i rimligt förhållande till det förväntade utbytet med aktiviteten, minst hälften av den ianspråktagna arbetstiden bör användas för resans egentliga syfte.

Skatteverket rättsliga vägledning reglerar förmånsbeskattning när resor har alltför omfattande inslag av nöje och rekreation eller om resan skett under en helg. I de fall Skatteverket anser att begränsningarna har överskridits kan resorna anses utgöra semester eller annan förmån och därmed ge upphov till förmånsbeskattning för den anställde. Arbetsgivaren blir samtidigt skyldig att erlagga arbetsgivaravgifter.

Genom praxis har principen etablerats att det under kortare konferensresor (två till tre dagar) inte bör finnas utrymme för någon beaktansvärd tid för fria aktiviteter.

I stickprovsgranskningen har en resa uppmärksammats med tveksamt programinnehåll.

Bedömning

Lekmannarevisorerna gör bedömningen att styrelsen i huvudsak har en tillräcklig intern kontroll avseende resor i tjänsten. Förbättringsmöjligheter finns dock.

För att öka transparensen men också spårbarheten att i efterhand kunna bedöma efterlevnaden av gällande regelverk menar vi att beslut om resor bör genomföras skriftligt. Vi anser vidare att bolaget bör förbättra sina rutiner så att nödvändig dokumentation för respektive resa finns och är lättillgänglig.

Vi menar att den lokala anvisningen för resor bör uppdateras så att den ställer samma krav som stadens riktlinjer för resor i tjänsten.

När privat bil används är det av två skäl viktigt att körjournaler fylls i på ett korrekt sätt och att erforderliga underlag bifogas dessa. Det ena är att säkerställa att korrekta ersättningar betalas ut och det andra är att bolaget framgent ska kunna klimatkompensera i enlighet med stadens riktlinjer.

Bedömningen är att bolaget inte är följsamt mot stadens riktlinjer som anger att nyttjande av privat bil i tjänsten får ske undantagsvis och ska vara beslutat av chef. Mot bakgrund av det anser vi att den lokala anvisningen också ska förtydliga detta samt att lämpliga åtgärder vidtas för att säkerställa att det följs. Även bolagets förhållning till nyttjande av taxi bör framgå av anvisningen.

Vi bedömer vidare att bolaget behöver stärka följsamheten mot Skatteverkets regler och vägledningar. För att kunna avgöra i vilka fall medarbetarna ska förmånsbeskattas för exempelvis måltider, och för att kunna räkna ut korrekta traktamenten, är det viktigt att reseräkningar upprättas.

I granskningen har en resa uppmärksammats där vi bedömt att inbjudan och program kan uppfattas som tveksamt i förhållande till det samlade regelverket. Om bolaget, trots sådana omständigheter, gör bedömningen att ett deltagande från bolaget är nödvändigt, bör en dokumenterad motivering samt bolagets ställningstagande till det som kan uppfattas som tveksamt, bifogas reseunderlaget.

Vid resor där hela eller stora delar av bolaget, ledningsfunktioner och/eller styrelse deltar bör riskerna med gemensamma avgångar övervägas utifrån säkerhetsaspekter. Utifrån detta övervägande bör lämpliga åtgärder vidtas.

Avslutningsvis bör styrelsen också säkerställa att bolaget återkommande kommunicerar internt, och följer upp innehåll och efterlevnad av stadens policy med tillhörande riktlinjer i enlighet med desamma.

Som en följd av ovanstående bedömningar riktar vi följande rekommendation till styrelsen:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att se över följsamheten till stadens policy och riktlinjer för resor i tjänsten, Skatteverkets regler, egna anvisningar och även beakta de iakttagelser och bedömningar som framkommit i denna granskning.

Uppföljning av konsultanvändning

Lekmannarevisorerna granskade år 2015 bolagets konsultanvändning. Granskningen resulterade i att följande rekommendation lämnades till styrelsen:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utarbeta en rutin för informationssäkerhet i enlighet med kommunfullmäktiges säkerhetspolicy och riktlinje för informationssäkerhet.

Uppföljningen har genomförts genom intervjuer och begäran om dokumentation för att styrka eventuella vidtagna åtgärder.

Iakttagelser

Styrelsen gav i juni 2018 koncernens säkerhetschef i uppdrag att säkerställa en koncerngemensam rutin. Återrapportering till styrelsen skedde i november 2018.

En del åtgärder har vidtagits såsom att Framtidens IT har infört tvingande loggning av access till it-miljön vilket innebär att det numera finns en spårbarhet i vem, när och varför åtkomst till ett system har skett. En uppsättning har också gjorts så att konsulter automatiskt blir utloggade efter en viss given tid.

Framtidens IT har utöver ovan fått i uppdrag att ta fram en lösning för att ge ett godkännande varje gång en konsult behöver access till it-miljön. Detta arbete kvarstår. Likaså kvarstår att upprätta en gemensam rutin för informationssäkerhet för hela koncernen. Detta förväntas vara klart i juni 2019.

Bedömning

Bedömningen är att rekommendationen inte är omhändertagen.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utarbeta en rutin för informationssäkerhet i enlighet med kommunfullmäktiges säkerhetspolicy och riktlinje för informationssäkerhet.

Uppföljning av offentlighet och sekretess

Lekmannarevisorerna granskade år 2014 offentlighet och sekretess. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendationer till styrelsen och vd:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att se till att en arkivbeskrivning och en arkivförteckning upprättas.

Uppföljningen har genomförts genom intervjuer och begäran om dokumentation för att styrka eventuella vidtagna åtgärder.

lakttagelser

Vd gav i juni 2018 stabschefen i uppdrag att upprätta en arkivbeskrivning och en arkivförteckning för återrapportering i november 2018. En dokumenthanteringsplan har lämnats till regionarkivet som godkändes den 19 februari 2018. Ärendet behandlades i bolagsstyrelsen den 12 mars 2018. En arkivbeskrivning är nu framtagen och godkändes av regionarkivet den 22 augusti 2017.

Arbetet med arkivförteckning pågår med genomgång av samtliga dokument. Behörighetsregler ska förtydligas och regelverket uppdateras. Det fysiska arkivet är genomgånet, uppmärkt och uppdaterat i arkivförteckningen.

Bedömning

Med anledning av pågående arbete och vad som finns på plats är det vår bedömning att rekommendationen är omhändertagen.

Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen.

Lekmannarevisorer är förtroendevalda och utses av kommunfullmäktige ur gruppen förtroendevalda revisorer (gruppen benämns som Stadsrevisionen). Lekmannarevisorerna har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller delvis ägs av kommunen. I Göteborg utses i regel två lekmannarevisorer för varje bolag. Revisorerna är oberoende och granskar på kommunfullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Resultatet av lekmannarevisorernas granskning redovisas i granskningsrapporter och granskningsredogörelser.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera bolag och nämnder. Dessa redovisas löpande under året till kommunfullmäktige i revisionsrapporter.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar den granskning som gjorts i kommunen under det aktuella året.

Revisorernas rapporter hittar du på www.goteborg.se/stadsrevisionen.

Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast. När det gäller nämnderna kan en anmärkning lämnas med eller utan tillstyrkan om ansvarsfrihet.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder som nämnden eller bolaget har gjort för att följa revisorernas rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6

Göteborgs Stads kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

Bilaga till granskningsredogörelsen för 2018

Koncernen Förvaltnings AB Framtiden – väsentliga iakttagelser i dotterbolagen

**Göteborgs
Stad**

Rekommendationer lämnade till koncernens dotterbolag

Bilagan innehåller en tabell över de rekommendationer som har lämnats av lekmannarevisorerna i Framtidenkoncernens respektive dotterbolag i 2018 års granskning enligt följande ordning:

- Bostads AB Poseidon
- Familjebostäder i Göteborg AB
- Framtiden Byggutveckling AB
- Göteborgs stads bostadsaktiebolag
- Göteborgs Egnahems AB
- Gårdstensbostäder AB
- Störningsjouren i Göteborg AB.

Bostads AB Poseidon

Område	Rekommendation
Resor i tjänsten	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att i den påbörjade översynen av följsamhet till gällande regelverk för resor i tjänsten även beakta de iakttagelser och bedömningar som framkommit i denna granskning.
Personsäkerhetsarbete	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att i det utvecklingsarbete som pågår beakta de iakttagelser och bedömningar som framkommit i denna granskning.
Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa att bolagets systematiska brandskyddsarbete bedrivs i enlighet med gällande krav.
Uppföljning av bolagets säkerhetsarbete på lekplatser	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelse och vd att säkerställa att vidtagna åtgärder av de brister och fel som framkommer vid de årliga säkerhetsbesiktningarna av bolagets lekplatser dokumenteras systematiskt. Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelse och vd att se till att årliga externa kvalitetskontroller av bolagets lekplatser genomförs oberoende av bolaget.

Familjebostäder i Göteborg AB

Område	Rekommendation
Systematiskt brandskyddsarbete	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa att bolagets systematiska brandskyddsarbete bedrivs i enlighet med Göteborgs Stads riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete och övriga krav.
Personssäkerhetsarbete	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att i utvecklingen av personssäkerhetsarbetet beakta de iakttagelser och bedömningar som framkommit i granskningen.
Leverantörsuppföljning	Lekmannarevisorerna rekommenderar verkställande direktör att ta fram och besluta om en anvisning för leverantörsuppföljning.

Framtiden Byggutveckling AB

Område	Rekommendation
Resor i tjänsten	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa att resor i tjänsten företas i enlighet med Göteborgs Stads policy och riktlinjer för resor i tjänsten och Skatteverkets krav.

Göteborgs stads bostadsaktiebolag

Område	Rekommendation
Resor i tjänsten	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att upprätta och besluta om en lokal anvisning med utgångspunkt i stadens policy och riktlinjer för resor i tjänsten men även beakta de iakttagelser och bedömningar som framkommit i denna granskning.
Personsäkerhetsarbete	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att i det utvecklingsarbete som pågår beakta de iakttagelser och bedömningar som framkommit i denna granskning.
Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att säkerställa att bolagets systematiska brandskyddsarbete bedrivs i enlighet med gällande krav.

Göteborgs Egnahems AB

Område	Rekommendation
Leverantörsuppföljning	Lekmannarevisorerna rekommenderar verkställande direktör att ta fram och besluta om en anvisning för leverantörsuppföljning.
Uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att följa upp och utvärdera bolagets arbetsmiljöarbete (rekommendationen lämnad 2016).

Gårdstensbostäders AB

Område	Rekommendation
Resor i tjänsten	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att upprätta och besluta om en lokal anvisning som tar sin utgångspunkt i Göteborgs Stads policy och riktlinjer för resor i tjänsten och de iakttagelser som framkommit i denna granskning. Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att se till att beslut om resor fattas skriftligt.
Personsäkerhetsarbete	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att se till att få återrapportering av om bolagets rutiner avseende hot och våld är ändamålsenliga och om bolaget har en acceptabel säkerhetsnivå.
Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utveckla bolagets uppföljning av lokalhyresgästavtal. Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att se till att få återrapportering av om bolagets rutiner avseende SBA är ändamålsenliga, statusen på SBA samt om bolaget har en acceptabel säkerhetsnivå.

Störningsjouren i Göteborg AB

Område	Rekommendation
Personssäkerhetsarbete	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att i utvecklingen av personsäkerhetsarbetet beakta de iakttagelser och bedömningar som framkommit i granskningen.